

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ הושלמה הפקדת הקצבאות לאזרחים במסגרת הרפורמה במדיניות הסובסידיות; המתנה דרוכה להעלאת המחירים.
- ✓ איראן נערכת לעימות על מעמדה בים הכספי.
- ✓ "המפרץ הפרסי" או "הערבי": סערה נוספת באיראן סביב שם המפרץ.
- ✓ דוח הבנק המרכזי: נמשכת הירידה בתפוקת הנפט באיראן.
- ✓ עיסוק מחדש בתופעת "בריחת מוחות" מאיראן.
- ✓ תמונות השבוע: איראן-טלקום 2010 - תערוכת התקשורת הבינלאומית בטהראן.

הושלמה הפקדת הקצבאות לאזרחים במסגרת הרפורמה במדיניות הסובסידיות; המתנה דרוכה להעלאת המחירים

בסוף השבוע שעבר השלימה הממשלה את הפקדת הקצבאות בחשבונות אזרחי איראן במסגרת הרפורמה במדיניות הסובסידיות. אזרחי מחוזות טהראן, אלברז (Alborz) וסמנאן (Semnan) היו האחרונים לקבל את הקצבאות. בחשבונותיהם של האזרחים הופקדו כ-81 אלף תומאן (קרוב ל-80 דולרים), שאמורים להוות תשלום עבור חודשיים. הקצבאות הועברו לחשבונותיהם של כ-20 מיליון בעלי משפחות. על-פי נתוני המרכז האיראני לסטטיסטיקה מדובר בסך הכל ב-67,640,000 אזרחים איראנים, שנרשמו לקבלת קצבאות במסגרת התוכנית.

בשלב הבא ביישום הרפורמה אמורה הממשלה להודיע על שיעור העלאת המחירים של מוצרי אנרגיה שונים. הודעה זו צפויה, ככל הנראה, בשבועיים הקרובים והיא אמורה להתפרסם באמצעי התקשורת ללא הודעה מוקדמת על מנת למנוע אגירת מוצרים והתגודדות אזרחים בתחנות הדלק. בסמוך להעלאת המחירים תתאפשר משיכת הקצבאות על-ידי האזרחים מחשבונות הבנקים שלהם. סוכנות הידיעות "מהר" דיווחה השבוע, כי שיעור העלאת המחירים הצפוי הפך לשיחת היום באיראן. הסוכנות דיווחה, כי המוצרים שצפויים להתייקר הם דלק, נפט לסוגיו, גז לסוגיו וחשמל (מהר, 12 נובמבר). מחירו של הדלק החופשי צפוי להתייקר, ככל הנראה, מ-100 תומאן (כ-10 סנט) לליטר ל-400 תומאן לליטר. שיעור עליית מחירי החשמל עדיין אינו ברור ומחירי המים אינם צפויים, ככל הנראה, להתייקר בשלב זה.

במסיבת עיתונאים, שקיים השבוע דובר "המטה לתמורה כלכלית", אמר מחמד-רזא פרוזין (Mohammad Reza Farzin), כי טרם נקבע מועד להעלאת המחירים. פרוזין העריך, כי לקצבאות, שהועברו לאזרחים, תהיה השפעה רבה על חייהם. הוא ציין, כי על-פי נתוני המרכז לסטטיסטיקה מרוויחה משפחה כפרית המשתייכת לשני העשירונים הנמוכים בחברה כ-135 אלף תומאן בחודש (כ-130 דולרים). משפחה בעלת ארבע נפשות תקבל מעתה קצבה חודשית על סך 162 אלף תומאן בחודש (כ-156 דולרים) והכנסתה החודשית תגדל איפוא פי למעלה משניים (איסנ"א, 15 נובמבר).

בראשית השבוע התקיימה בלשכת הנשיא ישיבה משותפת לנציגי הממשלה והמג'לס לדיון בהערכות ליישום הרפורמה בסובסידיות (סוכנויות הידיעות, 14 נובמבר). השבוע גם פתח ארגון הרפורמה במדיניות הסובסידיות מוקד טלפוני, שמספרו 09620, אליו יכולים אזרחים להתקשר 24 שעות ביממה ולהפנות שאלות בנוגע לרפורמה (איסנ"א, 15 נובמבר).

بانک تجارت
صورتحساب کوتاه
دستگاه خودپرداز شعبه بیمارستان مهر

۷۱۳۳۳۰ ۱۶:۵۳:۰۲ ۱۳۸۶/۰۸/۲۱

شماره ارجاع : ۷۵۲۸۲۵۰۲۰۴۷۷
شماره حساب :
شماره کارت : ****۷۰۰۰****
شماره دستگاه : ۱۰۳۰۰۱۸۴

مبلغ	تاریخ ساعت
۲۴۳۰۰۰۰۰	۸۹-۰۸-۲۰ ۰۹-۰۱-۰۱
۳۰۰۰۰۰۰۰	۸۹-۰۸-۱۹ ۱۵-۰۴-۵۸
۳۰۰۰۰۰۰۰	۸۹-۰۸-۱۹ ۱۰-۰۴-۵۵
۱۶۸۹۰۰۰	۸۹-۰۷-۲۰ ۰۹-۰۱-۰۱
۸۰۰۰۰۰۰	۸۹-۰۷-۱۳ ۱۲-۰۸-۳۸

با تشکر

نمونه بالا مربوط به واریز یارانه نقدی به حساب یکی از خبرنگاران روزنامه دنیای اقتصاد است که برای یک خانوار سه نفره، جمعا ۲۳۳ هزار تومان در روز پنجشنبه ۲۰ آبان ماه به حساب او واریز شده است. تمام خانوارهایی که اطلاعات آنها به درستی ثبت شده باشد و نیز شماره حسابی که به مرکز آمار اعلام کرده‌اند تایید شده باشد، می‌بایستی شبیه نمونه بالا یارانه نقدی به ازای هر نفر ۸۱ هزار تومان هم اکنون در حساب آنها باشد. البته این مبلغ فعلا قابل برداشت نیست.

دوگما لايشور הפקדת קצבאות בחשבון בנק של אזרח איראני. בחשבוננו של האזרח, בעל משפחה בת שלוש נפשות, הופקדו ביום חמישי שעבר (11 נובמבר) 243,000 תומאן (כ-235 דולרים). המקור: היומון הכלכלי דניא-י אקתצאד, 13 נובמבר

דרשן תפילות יום השישי בטהראן, איתאללה אחמד ג'נתי (Ayatollah Ahmad Jannati), הביע בדרשתו ביום שישי האחרון תמיכה ברפורמה במדיניות הסובסידיות ואמר, כי זו צפויה לשרת את המעמדות הנמוכים בחברה. הוא קרא לאזרחים ולאמצעי התקשורת לסייע לממשלה במימוש התוכנית ובמקביל קרא לממשלה להיאבק במי שיפקיע מחירים לאחר העלאת המחירים הצפויה (פארס, 12 נובמבר).

היומון השמרני כיהאן קרא השבוע לממשלה ליידע את הציבור בהקדם בנוגע לאופן יישום הרפורמה על מנת למנוע שמועות ופגיעה באמון הציבור. לא רק הממשלה זקוקה לזמן כדי לממש את תוכניתה, נכתב במאמר מערכת, שפרסם היומון, אלא גם הציבור זקוק לזמן כדי להתאים עצמו לתנאים החדשים. היומון גם קרא לממשלה לוודא, שהרפורמה תורמת לצמצום הצריכה המופרזת של אנרגיה באיראן, שהוא אחד מיעדיה המרכזיים. העלאת המחירים לבדה לא תביא לשינוי בהרגלי הצריכה בחברה ויש צורך בשינוי תרבותי וחברתי במקביל לשינוי הכלכלי. עוד נכתב במאמר, כי אויביה של איראן מבקשים לנצל את הרפורמה כדי לפגוע באמון הציבור בממשלה. היומון הביע, עם זאת, את ביטחונו, כי הציבור בוטח בממשלתו ולא יושפע מהמלחמה הפסיכולוגית המנוהלת על-ידי אויבי המדינה (כיהאן, 14 נובמבר).

איראן נערכת לעימות על מעמדה בים הכספי

הנשיא אחמדינז'אד יצא השבוע לביקור בן יומיים בבאקו, בירת אזרבייג'אן, לצורך השתתפות בכנס מדינות הים הכספי. בכנס משתתפים ראשי חמש המדינות הגובלות בים הכספי: איראן, רוסיה, אזרבייג'אן, קזחסטאן ותורכמניסטאן, והוא עתיד לדון במעמד הים הכספי על רקע המחלוקת בין המדינות בנוגע לאופן חלוקתו ביניהן.

הים הכספי הוא האגם הגדול בעולם והוא עתיר במשאבי נפט וגז טבעי. בנוסף גדל בו גם דג החידקן, שמביציו מופק הקוויאר. בשני הסכמים, שנחתמו בין איראן לברית-המועצות בשנים 1921 ו-1940, הסכימו שתי המדינות על חלוקה שווה של מימי הים הכספי ביניהן. לאחר התפרקות ברית-המועצות בשנת 1991 סירבו שלוש המדינות העצמאיות החדשות: אזרבייג'אן, קזחסטאן ותורכמניסטאן להכיר בשני ההסכמים ודרשו, שחלוקת משאבי הים הכספי תתבצע בהתאם לאורך החוף היחסי של כל אחת מחמש המדינות הגובלות בים. הצעה זו פוגעת באינטרסים של איראן, כיוון שאורך החוף שלה למימי הים הכספי קטן באופן יחסי לזה של יתר המדינות הגובלות בו. אם תמומש הצעה זו תוכל איראן לנצל רק 11 אחוזים ממשאבי הים. בניגוד לדרישה זו תובעת איראן חלוקה שווה בין חמש המדינות באופן שיקנה לה זכויות על 20 אחוזים לפחות ממימיו.

דייגים איראנים לחופי הים הכספי

ערב כינוס מנהיגי מדינות הים הכספי בבאקו הצהירו בכירים איראנים, כי בכוונתם לעמוד על דרישתה של איראן לזכות ב-20 אחוזים לפחות ממימי הים ולהתנגד בתוקף להצעת יתר המדינות הגובלות בו. שר החוץ, מנוצ'הר מתכי (Manouchehr Mottaki), הצהיר, כי איראן מתנגדת להסכמים חד-צדדים בנוגע למעמד הים הכספי, שאינם משרתים את האינטרסים של כלל המדינות השוכנות לחופיו. הוא ציין, כי עמדתה של איראן היא שיש להעניק לכל אחת מחמש המדינות חלק הוגן ויחסי ממימי הים על מנת לשמור על השלום ועל היציבות באזור לאורך זמן (מהר, 9 נובמבר).

יועץ הנשיא לענייני הים הכספי, מחמד מהדי אח'ונדזאדה (Mohammad Mehdi Akhoundzadeh), הצהיר אף הוא, כי איראן עומדת בתוקף על דרישתה ל-20 אחוזים ממימי הים. הוא ציין, כי איראן לא תוותר לעולם על זכויותיה וכי אף הסכם בנוגע למעמדו המשפטי של הים אינו אפשרי ללא התחשבות בעמדותיה. בתום סבב פגישות של קבוצת העבודה הדנה בענייני הים הכספי, שהתקיימו בשבוע שעבר בטהראן, אמר יועץ הנשיא, כי כל החלטה בנוגע למעמדו המשפטי של הים צריכה להתקבל בקונצנזוס ועל בסיס עקרון הצדק (פארס, 11 נובמבר).

התקשורת האיראנית התגייסה בימים האחרונים אף היא לנושא וקראה לממשלה שלא להתפשר בנוגע לזכויותיה של איראן בים הכספי. האתר תאבנאכ, המזוהה עם הזרם השמרני הפרגמאטי, פרסם מאמר תקיף בו דרש מהממשלה להגן על האינטרסים הלאומיים של איראן ולא להסכים לוויתורים כלשהם. במאמר סקר האתר את הרקע ההיסטורי לתביעותיה האיראניות ביחס למימי הים הכספי, וטען, כי הממשלה חייבת לדרוש את מימוש ההסכמים, עליהם חתמה איראן במאה הקודמת עם ברית-המועצות, ולא להסכים לדרישה, שתחייבה להסתפק בפחות מחמישית ממשאבי הים.

האתר גם האשים את יתר המדינות הגובלות בים הכספי בפגיעה חמורה במשאביו, בזיהום מימיו ובגרימת אסון אקולוגי חמור המאיים על האינטרסים של איראן ועל אזרחיה. הוא קרא לממש את זכויותיה ההיסטוריות של איראן ואף לדרוש פיצויים בגין זיהום מימי הים. על הדיפלומטים האיראנים, נכתב במאמר, לנהוג בחוכמה ולא ליפול לפח, שטומנים לאיראן אויביה המבקשים לאיים על שלמותה הטריטוריאלית. האתר גרס, כי אם ארבע המדינות לא יסכימו לאמץ את ההסכמים, שנחתמו במאה ה-20 בין איראן לבין ברית-המועצות, תהיה איראן רשאית לדרוש

להשיב אליה את שטחי הקווקאז, שהועברו מידיה לידי רוסיה בעקבות הסכמי גולסתאן (1813) ותורכמנצ'אי (1828) עליהם חתמה עם רוסיה במאה ה-19 (תאבנאכ, 13 נובמבר)

"המפרץ הפרסי" או "הערבי": סערה נוספת באיראן סביב שם המפרץ

המחלוקת ההיסטורית בין איראן לעולם הערבי בנוגע לשמו של המפרץ הפרסי שבה ועוררה השבוע סערה, לאחר שבטקס הפתיחה של משחקי אסיה ה-16 בגואנג-ג'ואו שבסין נעשה שימוש במונח "המפרץ הערבי". המונח, שעורר תגובות איראניות חריפות, הופיע על גבי מפת המזרח התיכון, שהוצגה על-גבי מסכי ענק למשך מספר שניות במהלך טקס הפתיחה.

בעקבות האירוע הגיש שגריר איראן בבייג'ינג, מהדי צפרי (Mehdi Safari), מחאה רשמית לממשלת סין. גם יו"ר הארגון האיראני לחינוך גופני, עלי סעידלו (Ali Sa'idlou) ויו"ר הוועד האולימפי האיראני, מחמד-עלי אבאדי (Mohammad Ali Abadi) הגישו מחאה כנגד השימוש במונח "המפרץ הערבי" (פארס, 13 נובמבר). מספר חברי מג'לס מחו אף הם על השימוש במונח זה על-ידי מארגני משחקי אסיה. במכתב, שנשלח על-ידם לנשיא אחמדינז'אד ולשר החוץ מתכי (Mottaki), קראו חברי המג'לס לממשלה לדרוש מממשלת סין להתנצל באופן רשמי ואף לפרוש מהמשחקים אם לא תתקבל התנצלות כזו (פארס, 13 נובמבר). בעקבות המחאה האיראנית התנצל ראש ממשלת סין בפני יו"ר הוועד האולימפי האיראני וראש הארגון לחינוך גופני על התקרית.

היומון הרפורמיסטי מרדם סאלארי (Mardom Salari) פרסם בעקבות האירוע מאמר מערכת חריף במיוחד בו אף קרא להחרים את המשחקים בגואנג-ג'ואו. במאמר, שהתפרסם תחת הכותרת: "התמודדות עם סילוף שם המפרץ הפרסי אחת ולתמיד", הזהיר היומון מפני התרחבות השימוש במונח "המפרץ הערבי" לציון שם המפרץ. היומון מתח ביקורת על הבכירים האיראנים, שנכחו בטקס הפתיחה. היומון טען, כי בכירים אלה עזבו אומנם את האצטדיון בעקבות התקרית, אך הם הסתפקו בהתנצלות מצד מארגני התחרות ולא הגיבו בחריפות הנדרשת לנוכח הפגיעה בריבונותה של איראן ובאינטרסים הלאומיים שלה.

במאמר נכתב, כי העם האיראני הוכיח, שעל מנת להגן על העם הפלסטיני הוא מוכן לתמוך בעמדת המשטר ולהחרים תחרויות בהשתתפות ספורטאים ישראלים. לפיכך אין ספק, שהוא יהיה מוכן לעשות הכל כדי להגן על האינטרסים הלאומיים של ארצו. אזרחי איראן מוכנים להחרים את משחקי אסיה, כדי שלא רק הערבים - אלא כל המדינות התומכות בעמדתם השקרית בנוגע לסילוף שם המפרץ - יבינו אחת ולתמיד, שעליהם להפסיק את השימוש במונח "המפרץ הערבי". אם איראן תשקוט לנוכח האירוע האחרון, היא לא תוכל להביע בעתיד את התנגדותה לשימוש במונח השגוי, כיוון ששני מיליארד בני-אדם, שצפו בטקס הפתיחה, אינם מודעים למחאה השקטה, שהעבירו הבכירים האיראנים, ולהתנצלות המארגנים, והם עלולים להאמין, שזהו אכן שמו של המפרץ. על איראן להחרים את המשחקים עד לתיקון הטעות ולדרוש, ששמו הנכון של המפרץ יופיע במהלך טקס הסיום של המשחקים (מרדם סאלארי, 14 נובמבר).

משלחת איראן בטקס הפתיחה של משחקי אסיה

גם האתר תאבנאכ מחה על העדר תגובה חריפה יותר מצד שלטונות איראן וטען, כי ההתנצלות הסינית לא זכתה לכיסוי תקשורתי באיראן ובעולם. האתר גרס, כי הדבר מחליש את עמדת איראן מול הערבים בסוגיה זו, ודרש מראשי ענף הספורט להעביר לידיה את הנוסח הרשמי של ההתנצלות הסינית על מנת שיוכל לפרסמה (תאבנאכ, 14 נובמבר).

יזכר, כי שמו של המפרץ הפרסי מהווה סלע מחלוקת בין איראן לבין העולם הערבי מאז שנות החמישים ואיראן נוקטת מדיניות תקיפה ביחס לכל גורם בעולם הערבי ובזירה הבינלאומית העושה שימוש במונח "המפרץ הערבי". בין היתר מנהלת איראן בשנים האחרונות מסע הסברה נרחב נגד השימוש במונח זה הכולל, בין היתר, החרמת גופים ופרסומים בינלאומיים העושים שימוש במונח, "הפצצת גוגל" במונח "המפרץ הפרסי" (ניסיון להשפיע על דירוגו של אתר אינטרנט בתוצאות החיפוש של מנוע החיפוש) ואף פריצה של האקרים איראנים לאתרים שונים בהם נעשה שימוש במונח "המפרץ הערבי".

דוח הבנק המרכזי: נמשכת הירידה בתפוקת הנפט באיראן

הבנק המרכזי האיראני פרסם השבוע את הדוח השנתי שלו לגבי מצב כלכלת איראן בשנה האיראנית שעברה (21 מרץ 2009 – 20 מרץ 2010).

Key Economic Indicators in 1388	
Population and Labor Force	
Population ⁽¹⁾ (million)	73.6
Urban	52.3
Rural	21.3
Population Growth	1.5 percent
Population Density	44.7 per Sq Km
Active Population	23.8 million
Unemployment Rate	11.9 percent
Literacy Rate ⁽²⁾	87.3 percent
5 years and over	
6-20 years	95.6 percent
External Sector (million USD)	
Current Account Balance	10,282
Trade Balance	20,936
Exports	87,534
Imports (FOB)	66,598
Total External Debt (end of period)	21,526
Exchange Rate (R\$/US\$)	
Interbank Market (average)	R\$ 9,920
Monetary Sector (growth rate, percent)	
Liquidity (M2)	23.9
Money (M1)	14.5
Quasi-money	27.5
Non-public Sector Deposits	24.1
Government Fiscal Position (billion R\$)	
Revenue	460,717.1
Expense	503,783.9
Disposal of Non-financial Assets	164,422.3
Acquisition of Non-financial Assets	198,173.1
Net Lending / Borrowing	166,797.6
Real Sector (1387, Q2)	
GDP Growth (1376=100)	
Oil	2.3 percent
Non-oil	2.7 percent
GDP Growth (* FYDP target) (1381=100)	
Average Period	8.0 percent
1387	8.4 percent
Performance of 1387, Q2 (current prices, billion R\$)	
GDP (at basic price)	1,065,946
Gross Fixed Capital Formation	263,354
Private Consumption Expenditures	350,807
Public Consumption Expenditures	114,765
Inflation Rate (1383=100)	
Performance	10.8 percent
* FYDP target (1381=100)	
Average Period	9.9 percent
1388	6.3 percent
Tehran Stock Exchange	
Share Price Index (end of period)	42,586.7
Value of Shares Traded	R\$ 184,166.0 billion
Number of Shares Traded	85,825.0 million

C10
Economic Trends
1388, Q4

מתוך הדוח המלא של הבנק המרכזי הזמין באתר הבנק המרכזי: www.cbi.ir

מהדוח עולה, כי נמשכת הירידה בייצוא הנפט מאיראן. בשנה שעברה ייצאה איראן 2.024 מיליון חביות נפט ביום לעומת 2.309 מיליון חביות בשנת 2008-2009, 2.522 מיליון חביות בשנת 2007-2008 ו-2.486 מיליון חביות בשנת 2006-2007.

גם ייצור הנפט ירד בשיעור של כ-10 אחוזים והגיע ל-3.557 מיליון חביות ביום לעומת 3.945 מיליון חביות בשנת 2008-2009, 4.057 מיליון חביות בשנת 2007-2008 ו-4.052 מיליון חביות בשנת 2006-2007. בסה"כ ירד יצור הנפט מלמעלה מ-1.4 מיליארד חביות בשנת 2008-2009 לקרוב ל-1.3 מיליארד חביות בשנת 2009-2010.

עוד מצביע הדוח על עליה חדה ביצוא המוצרים, שאינם מבוססי נפט, מ-18.9 מיליארד דולרים בשנת 2008-2009 ל-21.3 מיליארד דולרים בשנת 2009-2010. מדובר בהמשך המגמה ביחס לשנים שעברו: 14.2 מיליארד דולרים בשנת 2006-2007 ו-16.1 מיליארד דולרים בשנת 2008-2007.

החוב הלאומי האיראני נותר ללא שינוי משמעותי והגיע ל-21.526 מיליארד דולרים לעומת 21.502 מיליון דולרים בשנה שעברה.

יתרות מטבע החוץ של הבנק המרכזי הגיעו על-פי הדוח השנתי בסוף השנה שעברה ללמעלה מ-65 מיליארד דולרים, עליה של 16.5 אחוזים לעומת השנה הקודמת (דניא-י אקתצאד, 13 נובמבר).

גם השנה נמנע הבנק מפרסום נתונים בנוגע לשיעור הצמיחה הכלכלית בשנה האחרונה. יודגש, כי הדוח אינו מתייחס לשינויים אפשריים באינדיקטורים הכלכליים מתחילת השנה האיראנית הנוכחית.

עיסוק מחדש בתופעת בריחת מוחות מאיראן

העיסוק הציבורי בתופעת בריחת המוחות התעורר לאחרונה מחדש, לאחר שבכירים איראנים שבו והכחישו, כי איראן סובלת מתופעה זו. שר המדעים, כאמראן דאנשג'ו (Kamran Daneshjou), הצהיר לאחרונה, כי קיימת הפרזה רבה בהערכת התופעה וכי הנתונים המצביעים על חומרת התופעה באיראן אינם עדכניים. בכנס מנהלים, שנערך בטהראן בסוף חודש אוקטובר, אמר דאנשג'ו, כי נתוני "קרן המטבע העולמית" בנוגע ל"בריחת מוחות" מאיראן נכונים לשנת 1990, וכי גם אלה מוטלים בספק (עצר-י איראן, 30 אוקטובר).

גם סגן שר המדע לענייני סטודנטים, מחמוד מלאבאשי (Mahmoud Molabashi), טען, כי המושג בריחת מוחות הוא מושג ריק מתוכן ובלתי-מדעי. לדבריו, אין באיראן בריחת מוחות כי אם "מעגל מוחות". הוא ציין, כי אין כל פסול בתופעה של סטודנטים איראנים המבקשים ללמוד לתארים מתקדמים בחו"ל וכי תופעה זו אינה יכולה להיחשב כ"בריחת מוחות". לדבריו, שלח משרד המדע מאז המהפכה האסלאמית ועד היום במסגרת חילופי סטודנטים 12,500 סטודנטים איראנים לחו"ל, מהם רק 400, כלומר פחות משלושה אחוזים, לא שבו לאיראן בתום לימודיהם. הוא הוסיף, כי 80 אלף סטודנטים איראנים לומדים כיום מחוץ לאיראן לעומת ארבעה מיליון סטודנטים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בתוך איראן, וכי במקביל לומדים באיראן סטודנטים מלמעלה מ-90 מדינות. הימצאותם של סטודנטים איראנים בחו"ל היא ביטוי לחילופי מדע ולא ל"בריחת מוחות", אמר סגן השר (מהר, 2 נובמבר).

אמצעי תקשורת איראנים רבים הביעו הסתייגות מהצהרות אלה בטענה, שהן משקפות התעלמות מצד בכירים איראנים מתופעת "בריחת המוחות" המהווה איום על החברה האיראנית. היומון אבתכא (Ebtakar), למשל, פרסם מאמר מערכת בו כינה את הצהרת שר המדע תמוהה וטען, כי הצהרות כאלה אינן תורמות להתמודדות עם התופעה. היומון קרא לשלטונות לנקוט בצעדים הדרושים כדי לפתור את הבעיה, למשל באמצעות משיכת השקעות זרות בכלכלה האיראנית, ולא להתעלם ממנה (אבתכאר, 24 אוקטובר).

בשבוע שעבר פרסמו כמה אתרי חדשות איראנים ממצאי בדיקה, שנעשתה לאחרונה על-ידי אחד מגולשי האתר אינדה (Ayandeh). הגולש בדק, היכן נמצאים כיום 12 תלמידי תיכון מצטיינים, שהשיגו בשנת 2001 את התוצאות הגבוהות ביותר בבחינות הכניסה לאוניברסיטאות, ושתמונותיהם פורסמו ביוני 2001 בעיתונות האיראנית. בדיקתו העלתה את הממצאים הבאים:

- ✓ ندا ناطق (Neda Nateq, שורה ראשונה מימין), דורגה ראשונה במתמטיקה ובהנדסה, לומדת כיום באוניברסיטת סטנפורד.
- ✓ אשכאן ברנא (Ashkan Borna, שורה ראשונה, שני מימין), דורג שני במתמטיקה ובהנדסה, לומד כיום באוניברסיטת ברקלי.
- ✓ אחסאן שפיעי פורפרד (Ehsan Shafii Pourfard, שורה ראשונה, שלישי מימין), דורג שלישי במתמטיקה ובהנדסה, לומד כיום באוניברסיטת אילינוי.
- ✓ מחד פלאחי-סיג'אני (Mohammad Falahi-Sijani, שורה ראשונה, רביעי מימין), דורג ראשון במדעים, לומד כיום באוניברסיטת מישגן.
- ✓ פימאן חביבאללהי (Peyman Habibollahi, שורה ראשונה, ראשון משמאל), דורג שלישי במדעים, לומד כיום באוניברסיטת הרוארד.
- ✓ מחד-רזא ג'אלליפור (Mohammad Reza Jalali-Pour, שורה שנייה, ראשון מימין), דורג ראשון במדעי הרוח, לומד באוניברסיטת אוקספורד (עצרי-איראן, 10 נובמבר).

יצוין, כי על-פי נתוני קרן המטבע העולמית, שהתפרסמו בשנת 2009, ממוקמת איראן במקום הראשון בעולם מבין 91 מדינות מתפתחות ומפותחות שנבדקו בנוגע להיקף תופעת בריחת מוחות".

על-פי נתונים אלה מהגרים מדי שנה מאיראן בין 150 ל-180 אלף איראנים מסיבות שונות, למעלה מ-250 אלף מהנדסים ורופאים איראנים ולמעלה מ-170 אלף איראנים בעלי השכלה גבוהה מתגוררים בארה"ב. בין הגורמים המרכזיים המעודדים את התופעה: אבטלה, רמת הכנסה נמוכה של מרצים ומומחים, העדר יכולות מספקות בתחום המדע ואי-יציבות פוליטית וחברתית.

**תמונות השבוע: איראן-טלקום 2010 - תערוכת התקשורת הבינלאומית
בטהראן**

התמונות מתוך האתר הרשמי של התערוכה: www.iran-telecomp.com